

HRVATSKE ŠKOLE

Predplatna cijena: na godinu K. 12. — Za po godine K. 6. — Za Ši-
na godinu donošanjem u kuću K. 12. — Za Inozemstvo na godinu K.
suvise poštarski trošak. — Pojedinačni broj 10 para. — Plativo i utuži-
šibeniku.

Izlazi s riedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista našeg u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglas tiskaju se po 16. para peti redak ili po pogodbi. — Priobraćena pisma i zahvale tiskaju se po 20. para po peti redak. — Nepriskrivena pisma ne primaju se. — Rukopisi se ne vraćaju.

Razput obćine Makarske

Nakon dve sedmice promišljanja, protivnici prava Štava od mene napanudili u broju „Hrv. Ricči“ od 9. t. m. radi razputa obincu Mađarske, odužiše se da nesto odgovore i to anónimno. Biću da radio preši mukom preko težkih činjenica od mene navedenih i preko nečuvanih škandala, što sam pred javnost iznio ali je pritisak javnog mišljenja bio takav, da su uvidjili, da se moram ipak odgovoriti ako nista bar za to, da svjet vidi da imaju kuraže. I tako nakon pol injeseca dana, izdajoše na međunarodni junački ali anónimno.

Ja sam izšao na poje otvoreno, iskreno,
sa podpisom; postupao proti občini Makarskoj
i pravšin žigosa sam oštrom Rečima. Za to
odgovaram pred svakim. Javnost je očekivala
da će na mojoj lealni, otvoreni izazov slijediti bar
u formi jednakoje tešan i otvoren odziv. Nu-
toga javnost nije dočekala.

"Narodni List" u broju od subote 23. t. m. ogranicuje se na to, da izjavlja, kako je on po bilo čijem i dozare od mene naveđene još nije nego sam ih pred javnost iznio; već, da sam ja radi razpušta oblicima Mađarske napao c. k. vladu i njegova drugoga, pa neka se c. k. vlast brani. "Ona se sigurno neće na muci sa dobrim argumentom". Sa tom paricu "Nar. List" nečava stvar, sakriva se pod takmjenjem "Smotre Dalmat." i dobra noć!

"Smotra" istodobno, dakle u broju od subote 23. t. m., da ne dezavouira. "Narodni List" stala je da se brani, a pri tom joj je princi jedan referat zemaljskog odbora!

Já dakle ne imám čast znati s kím imám
posta u výrobcu polemické. Ta nelehnatí i k uvažování
luk protivníka oslobadila me dušnosti, da mi od-
govaram ili bolje repliciram, ako to ipak činim,
mje radi nji, nego radi javnosti i radi stvari.
Da započnem.

Cudi se naivna „Smotra“ sto se podigla velika vika u „nekoj“ (trag bi joj se utro, da je rekla „pravaskoj“) stampi proti razpustu občine Makarske, dočim proti razpustu ostalih občina kroz ovo Šestogodišnje nije izneseno prigovor! Ovo je argumentuju! Znaci, da je kod drugih občina bilo povoda za razpust, dočim gledaju Makarske tog povoda nije bilo, kako sam dozakačenjem i izpravam.

I. vīce se je redovito sastajalo.

iz Uamomog članku navedeo sam broj obdržanih sjeđnica, navede sam dočitne dane i po-
zavo samovlasti, da si nesu dneve sjeđnica ob-
državanju bez nadpolovične većine, "Smotra"
i tipe iznosa miti može. Kopre se da dokaže,
kako už ponašanje nije bila nadpolovična većina
većinika. Ona u tu suru navadja imenu, "na-
čelnikov protivnika", među takove ubraja tro-
jstvu gospodina Udića, Antu Beršića i Miju Ma-
liševića, koj i su uz druge glasovali za
načelnika, kako svjedoče bezbrojni zapisi

Pereat Rochus

Talijanski A. Fogazzaro. Preveo B. M. Vežić.
Treći će ovo, ja čelvri put bili, odkada
se Don Roko nanosio žive glave, što trenutno
izčeznu glasovito, namrgodjenje, i trepavice se
primirše.

— Vi ste se Don Roko zagledali u mnu
progovori razblazen Moru jer sam viješ u
vašoj kući. Nastojte vi i pište. Poslje ćete znati
I vatu ćemo projarkati, nadoga on, "ko je
pop, osvijesiti se od svoje zblanutoštiti, pošao u
svom gobicu.

Dohvat se gvozdene zvizdjukalice, popuške od trstike i jedan kraj okrenu gačama a drugi pušnici to tako neobičajno, da iz njene ustne ostar zvizduje. Sad se dohvati večere.

Koji mu je vrag? Sad žđere, sad izdaje glavu, sanjen buj, pa se opet uselja, po vatrenci zakidajući o stol i o stolice. Bi reći, da je živina u pritvoru, te svakoga treba izdješi Sunjelišu ka košćurini prisluškiva i ogledava, se drpa i izpušta, lutito sobom po gađbi zaokrene i iznoveće se navrata i raska.

Muškarac kaže: "Don Roko nad svojom har-

zaokreně i iznovice se navraca i vrac
Medjutim keli Don Roko nad svojom har-

ATS

KARIČ

"Smotra" podmeće, da sam ja priznao (!?) da ove godine u Makarskoj nije obdržavana već jedna, "redovita" sjednica. A ona, obdržavana na 14. travnja, zar nije redovita, nije zakonita? Ili zakon u § 44. obč. pr. diel slijedeći u redovite ne redovite? I ta je hepa! Sjednica od 14. travnja zakonito je sazvana u obdržanoj, iste gospodo radu zakonite sjednici, gdje je opozicija brojila 4 člana razpuštenih občini? Ili "Smotra", nerad obdržanje sjednice u broju od zakona predviđenom? Je li krunična nemoc, "Smotra", kad ljudi moraju skrajnim demonstracijama i sredstvima prosvjedovati protiv dižanju viših vlasti? Krunična nemoc! To je ona ko-rupejica, koja je u zemlji zvalađala u javnom životu i protiv kojoj se mi pravaš jedino borimo. "Smotra" se očito ruga sa Hrvatskom strankom (strankom ogromne većine u zem., obdorom) kad pise ovo:

"Upravni brod mora jedrijeti na svu jedra, a ne su dvije ruke tercerala, osobišto kada to nije zbog nevremena, već što mu je vojska ne-složna."

Evali "Smotri" kako sve to hepa opisuje! Jos jedinom cu izlaknuti, da gospoda što su odlila o razpuštu občine Makarske, nisu navela kako sam tražio – dane i broj onih sjednica veća obdržanih bez nadpolovitne većine; e bit će ih bavem 2 do 3, 3 do 4, kad odluka o razpuštu občene tvrdi, da se većne nije moglo "redovito" sastajati. Neka se "Smotra" ostavi i

Sad „Smotra“ šuti i vrhu svoga loga, Suti, jer i vjerja i Bog, „mora da suti, suti vrhu glavne tolke“ cijele ove „zveri“. Ali za to veliki „Ostavimo“, što je izbor Alacevića stavljen van krijeplji odlikom kot. političke vlasti... Dakle: „ostavimo to...“. Jest, „Smotra“ bi rad, da to „ostavimo“ ali me nećemo. „Smotra“ tu spominje odluku kot. polit. vlasti, spominje da je namjesništvo odbilo utok i potvrđilo odluku, ali odluke ne briani...
I "dobro čini" „Smotra“ što se tu ne pere, nego prelazi sa jednostavnim: „Ostavimo...“. Nu, „Smotra“ izlice, kako prisjednik g. Alacević nije od „oznaka“ t. g. sudjelovanja u upravi i to ona doznaće ustled priznanju načelnika Klarića. To je čak kurirvinu slovinu napisano! Ovaj način polemike neču pravim imenom oceniti: ne tek ja javrost učim. „Odlukom“ t. „ozijkom“ t. „namjesništvo“ je potvrđivo famoznu odluku, kojom je obustavljeno izvršenje izbora g. Alacevića, dakle izvršenje izvršenje stvari. Zato namjestaštvo i poglavstvo maznjaju „Admah, da se g. Alacević dokle je obustavljeno izvršenje obavljenog izbora“ ne smije, da pač i upravu; da ne narocitam dopisom poglavstvu, isto je „ozijkat“ ove godine, peti se disciplinarnim postupkom za slučaj da bi Alacević dalje sudjelovao u upravi. Sto će se sad ljudi? Ništa već, čekati, dok se niesi utok i dok namjesništvo i zem. odbor prisili prisjednika, neporbe da vrsi svolu dužnosti.

Sad "Smotra" pridinja se kao da doznaje "po izjavi g. Klariću" da g. Alacević od "ožujka ne sudjeluje u upravi". Sad istom javnosti može bit jasno, zasto se nitko nije odvajao da sa svojim podpisom takove bezčestnosti iznesu. Tam god mjeseca ožujka, namjesničku političku, ko-tarsku vlast, zem, odbor ponuci, vidili smo

Po odluci razpusta dosta je, ako su uz načelnika dva prisjednik. Dokazao sam, da su gg. Pekić i Alacević bili uz načelnika. Ali sad „Smotra“ ceni, da ih treba 4, pa opet se priлагodjuje na mišljenje odluke razpusta. Dobro, hvala!

kako, g. Alaceviću pravo, da više sudjeluje u upravi ovama. Smotra je svevremeni spevista.

Nego o tom dosta. Javnost neka ne zaboravi da „Smotra“ niti jednom riječ nije mogla da opravda nezakoniti, da ne rečem sto drugo.

Dokazao sam, da je g. Alacevic bio izabran za predsjednika u skladu s ustavom, a postupak glede prisjednika Alacevica, Zato nije mogla reći nego: "estavimo to".

III. Kažnjivo djelotvorenje

Moro, I to ravnođušio i sladokusno, skresala
nekoliko sakramenata i bogova, ko taman ko
da izgovara Zdravljenuku, da ga osigura, da mu
toliko kao i koje daje.
— Joli, juli! — huknu Don Roko i nemilo
se uzvraćaju. Ridaju početak. Nakon sve se
izpovjeđuti, a tamo i kreseti.

— Vrati se, ne smijete obazirati na ove ma-
lenosti, — odvrti Moro. — Osiguravam vas,
da se Bog ne obzire. To je navada jezičnije i

Taman me je evo zato ovdje. — pri-
uzla ovaj. — Želio bih se izjednaciti. — Sad odmah navrati se on jer pop
muči. — mišljenjem u održao je
pričavljiv, ovaj. — Mučite, mučite, je ne odaprite
se, i sprijecite ih čuti. — Ovoga trenutnog slobodog id oda je
se. Don Roko, i ustade. — Za sada se niste

Don Roko Irenu Izprepićama i žeru se
nagnu. *„Sada sam osim vlasnika vlasti, ali i vlasnika sreće.“*
Pa dobro — izusti on Jos. I sad obo-
renih očiju. „Sa Šta možemo porazgovoriti a
za izpoziv, imamo dokada, Za izpoziv mogli
biste se sutra navratiti. Hoće se zera priprave.
Ali će rada razvidjeti leste li podučen.“

odaleći. Poglavarstvo, kako mi kažu, obraća se brzojavno za uputu namjestništu. Koju je uputu dobio, sve jedno je. Fakat je, da je na 20. lipnja g. Klarić primio odluku i potvrdio primat.

Za istinitost toga jamči i g. Klarić i također ja, u koliko sam u posjedu brzojavka i ostvari se osvođeđoč kad sam bio u Makarskoj.

Sad „Smotra“ kurzivnim slovom piše — na temelju dostavnice 16 lipnja podpisane u dobroj vjeri, dočim predaja odluke faktično nije uzslidila — da je odluka bila uručena g. Klariću na 16., a ne na 20. Svoju lažnu tvrdnju temelji i na zapisniku, koji na čelu izlazi kao da je odluka uručena, dočim uručena nije bila, već dapače, kako je gori navedeno, uručenje je bilo upravo uzkraćeno.

Radi se o stvari koja spada pred kazneni sud. U ime moje i u ime g. Klarića odbijam podmetanje „Smotre“, da smo ja i g. Klarić užvrđili neistinu. Odluka nije uručena na 16. lipnja, već na 20. lipnja, i to nakon zapisnicog prosvjeda g. Klarića, nakon što nije htio da dalje sudjeluje predaju ureda, i nakon što je iz ureda odaleo.

Javno se obraćam Nj. Pr. Gosp. Namjestniku, da u ovom ružnom poslu izvoli uputiti izvide i odrediti, da se u službenom listu izpravi hotimično iznešena neistina, i to još pozivom na javne izprave, koje ne odgovaraju pravom stanju stvari. Tu je zapisnik 18 lipnja sa prosvjedom, tu mora da bude i drugi, pravi dnevnik uručenja. Tu je svjedok g. poglavarski Simonelli, svjedoci su i prisutni prisjednici. Stvar se mora na čisto staviti, jer komudravu nepoznanič je smije u službenom listu obediti koga s neistine na temelju neistinjih javnih dokumenata. To prelazi svaku granicu...!

IV. Odluka o pregledbi občine.

„Smotra“ nalazi i moj podpis na odluci zem. odbora vrhu pregledi občine Makarske god. 1908. To piše razmaknutim slovima, a zašto zastalno ni ona ne zna. Pošto po običaju, što vlasta kod zem. odbora, da svi prisjednici podpisuju spise tršena u sjednici, „Smotra“ će naći moj podpis na bar 40.000 spisa. Ona se, izgleda, zgrža, što ja uzmijem u zaštiti g. Klarića, premda je on tobože omalovalo tu odluku od mene podpisana. I ovo je dobar argument! Ja sam obiširo u mom članku dokazao, da je g. Klarić izvriš i da do tega izvriš sve što je tom odlukom naredjeno; ja sam dokazao, da su vrtu toga podstarača izvješta zem. odboru; da je ovaj izdao i odluku, kojom izvršeno prima na znanje. I sama odluka razputa prijezne, da se je načelnik odzavao, ali veli, da se nije redovito (ala mudrosti) odzavao. Ja sam izazvao, da se iznesu, u čemu sastoji ta nerедovitost, a sad rabulista „Smotre“ nekako mi predbacuj, kao da omalovažujem odluku od mene podpisana! Iznesite nereditovost, neka se vi načelnici, prisjednici uvjere o stvari, a nemojte izazvati sa doskočicama, koje nisu ozbiljne.

V. „Smotra“ milostiva.

Pokle je „Smotra“ nanizala razna izvrštanja i neistine, iz kojih pak ništa ne protizali, što bi teretilo g. Klarića, izjavlja pred konac, da vlasti, nije preostalo drugo, nego ili svrgnuti načelnika ili razputistiti drugi. Vlasti su bile velikodušne, pak su odabrale ovo zadnje! Svrgnuti načelnika! Zašto? Što ste, naveli i što imate navesti proti g. Klariću? Ta u odluci razputsta kritice viće i upraviteljstvo u glavnom. Zar svrgnuti, ga za to, što je pošten i čestit, kakavim ga svak pa i najluči protivnik prijezne; ili za to što je nesobičan, što neuromorno nastoji oko občinske uprave; što drži, živeti zaklopac na občinskoj blagajni; što traži, da prisjednici vrši dužnosti; što uzlazd pozivaju više vlasti, da vrše svoje dužnosti; ili za to, što je tolerantan prama obč. činovnicim njemu protivnim, jest, takav načelnici nisu za „Smotru“, ali jesu za narod, pa s toga svrgnuti ih! Sad pitam, zar misli „Smotra“ da nema na svetu razboritih ljudi, i da nitko neće uviditi, koliko je nedostojan njezin izstup u ovoj „aferi“?

VI. Utok proti razputstu.

„Smotra“ iztiče da naši pristaše nisu uložili utok proti razputstu, i navodja da to kao dokaz temeljnosti razputsta i Lakradja! Ja ču ovđe reći, zašto nije bio uložen utok: ja sam svjetovao ljudi, da ga ne ulože, a to sa 3 razloga. Prvo, što dvojim o pravednom rješenju ovog posla nakon svega što se dogodilo; drugo jer utok, kao obično, nemi bio rješen prvo izbora a da bi povoda zavlačenja; treće jer su tri zastupnika na carevinском viču pismeno prosvjedovali proti razputstu, te ako tak prosvjed ne vredi i ne prestane sa nezakonitostim, ne bi vredio ni utok. Da je prav to?

Da završim. Rekao sam malo prije, da sam se latio pera radi javnosti i radi stvari. Ja se borim otvoreno, protivnici su busije. Gospoda oko „Narodnog Lista“ uvidili će, da im

nije pomoglo sakriti se izpod sukne „Smotre“, jer ih je „Smotra“ strašno izgrdila. Javnost će stalno dijeliti sa mnom to mnenje. Pred činim, šta sam razjasnilo, mora da izčezavaju i stranka i osobnosti. Svaki pošteni građanin mora da ustane proti nasilju i nepravdi. Danas meni sutra tebi! I protivnici pravaša u Makarskoj uvidit će, da nije čestan način, kojim ih se hoće da štiti; svaki protivnik, ako čestito i gradjanski osjeća, mora da turne od sebe takvu pomoć, jer prihvati ju, značilo bi htjeti služiti se sredstvom nedostojnim čestitih ljudi. Šibenik, 26. srpnja.

Dr. Ante Dulibić
hrvatski zastupnik

ŠIBENIK, 30. srpnja.

Službeno nadahnuće. Nedavno imali smo prigode konstatirati, kako su sve utvraške novine mukom zamakule o razputstvu občine Makarske, nakon što je protiv tog čina prosvjedovao zast. dr. Dulibić i u svom članku oborio sve „razloge“, koji su se navadjali u podkrepu razputstva. Ni nakon te opazke utvraško novinstvo nije zuba obicilo. Uzrok tom muku naši smo tek sad, kad je „Smotra“, primorana, ipak nešto skrpača. Jer čim je „Smotra“ zast. dr. Dulibiću dala odgovor, „Narodni List“ se je ikrom pozurio, da prenese u glavnom taj članak, naravno podpuno usvajajući njegov sadržaj. S tim postupkom „Narodni List“ nam prua pravo, da rečemo, kako je on bez uvjerenja i neupućeno pisao o razputstvu občine Makarske, jer sam po sebi nije bio kadar da ma, i jedne rieč smogne proti navodima dr. Dulibića. „Nar. List“ čekao je službeno nadahnuće visokoist kroz njezin organ, pak da onda vrlo komotonu preštanjati.

Hinković. Ovo dana razvila se je žestoka polemika u novinstvu povodom jednog članka, koji je dr. Hinković bio napisao. U tom članku se dr. Hinković bavio sa palim predlogom, da hrvatski sabor uzkrati biranje delegata u pešanski sabor, čim bi ovomu bilo onemogućeno da razpravlja o t. zv. zajedničkim poslima Hrvatske i Ugarske. U tom članku je dr. Hinković htio tobože „dokazati“, kako pešanski sabor može i bez sudjelovanja hrv. delegata sivati zajedničke zakone. Radi toga nastali su opravdani napadaji na njega, a ovima se pridružuje i Supilo u „Novom Listu“ te sad i „Pokret“ i „Obzor“, stisnuti od pravaških listova, morađo izjavili, da se sa pisanjem dr. Hinkovića ne slažu.

Ovom prigodom napomenuti nam je, kako su sami sadašnji koalicionasi, a među njima i Supilo doprijeti tomu, da je taj dr. Hinković ponovno izbio na površinu. Njegovo držanje u prošlim vremenima, njegovo gnjilo magistratovo i kluenovstvo bilo mu je onemogućilo daljnji obstanak u Hrvatskoj, jer je od družava bio bojkotiran, tako da je g. 1984. morao otići u Budinj. Taj čovjek, koji ni Hrvat nije, bio je podpuno pokopan za Hrvatsku; trebalo je riečke rezolucije, da ga ona ponovno pridigne i... „rehabilitira“.

Sad se koalicionasi i to osvećuju.

Slavenstvo.

Pan Masaryk, rodom Pemac, inači apoštol i patrijarika naših tobožnjih „demokrata“ i „naprednjaka“ u svom listu „Naše Doba“ bavi se situacijom poslije zaključenoga ljetnoga sastajanja usled slovenačke obstrukcije u proračunskom odboru austrijske zastupničke kuće, te veli među ostalim i ovo: „Nama se čini, da će se početkom jesenskog sastajanja austrijske zastupničke kuće morati u Beču opet započeti sa českom politikom. To što je do sada, radio slavensko parlamentarno udruženje, da otvoreno velimo, nije u oblicu bila politika, a još manje slavenska ili česka. Českom je politikom i taktikom u poslijednje dvije godine zapovjedajući vodj slovenačkih klerikalaca i uza sve, što stojimo na načelu o potrebi zajedničkoga rada, ipak mislimo, da isključivo upliv dra. Šusterića ne služi baš na korist českog politici. Česko je pitanje i onako previše komplikovano, a da bi ono moglo još podnijeli i ballast ponajviše nezrelih i nedovršenih južno slavenskih zahtjeva.“

O tome, kako se imade gledom na razne okolnosti osobito u odnosu sa Ugarskom pod jesen postupati, o tome moramo sami odlučiti, sami bez tutjeg uplivisanja, pače i bez slovenačkoga — primum vivere deinde philosophari. Pogreška je već došla učinjeno i kad su zastupnici ostavili Beč, svi su kazali bez ikakove razlike: Tako to dolje ne ide! Kako da ide dalje, te se mora kod nas odlučiti! Na ovo nadovezuje „Obzor“. „Članak je ovaj pobudio u mnogim, a svakom u jugoslavenskim krugovima velikou senzaciju, jer se ovakvom osudjivanju jugoslavenskih interesa nitko nije nado“.

Medutim dr. Šusterić odgovara u „Slovencu“ na ove izpade pana Masaryka te mu veli, da su slovenački zahtjevi zrelji nego i sive Mađarske fantazije. Ako se pak Česi odile od

južnih Slavena, to će oni učiniti djelo ugodno vlasti. Masaryk, zagovarači samostalan česki istup u parlamentu, podupire tu istu vladu na što stalno ne će pristati ostali česki zastupnici.

Sve ovo najbolja je karakteristika oca naših „naprednjaka“, a istodobno i njihovog „slavenstva“.

Naši posebni izvještaji.

mv. Kapitulacija koalicije ili razputst sabora? Zagreb, 28. srpnja: Koalicija s dana u dan pada sa jedne stepenice na drugu sve to niže. Izgledi njezini su sve to manji, poput rukavica, da on ne kani nikako popusiti njoj i žrtvovati joj Aranitzkyja. U ručnom pismu kraljevu, u kojem se odbija ostavka banova, ima zaključku stavka, u kojim se veli, da kralj „očekuje eventualne daljnje predloge“ bana. Što ovo znači, ne može nikomu izbjegti. Ne podje li Tomašiću za rukom skučiti u ovom prologu koaliciju, onda... onda se „vuku konzervencije.“ Na temelju tih rieči daje Tomašić pisati u službenim „Narodnim Novinama“ članak, u kojem se bezuvjetno traži od koalicije, da odustane od svog zahtjeva, inače će biti sva svoje „daljnje podlage“ podstraci, a ti u običnom govoru znače: razputst sabora.

Kako je ova prijetnja porazno djelovala na koaliciju, vidi se najbolje iz toga jučerašnje konferencije koalicije. Bila je vrlo burna i današnji nastavak. Tuškan je pročitao pismo Grofa Pejačevića, u kojem oštro kudi držanje koalicije i predbjedno polaze predsjedništvo kluba na pešanskom saboru. Gleda odgovora barunu podnesenu su dva predloga, jedan Pintetrovića, drugi Mazuranića. U koaliciji sasma prevladjuje... „miroljubiva struja“. Danas je stvoren jednoglasni zaključak. Sadržina mu je neponazata, no pošto su za nj-glasovali i magarioni, onde je po svoj prilici za Tomašića... prihvativi.

ss. Razputst, sarajevskog gradskog zastupstva — Sarajevo, 28. srpnja. Radi pretjeranog zahtjeva Srba, da im se dade u gradskom zastupstvu, premda ih najmanje ima, jedno mjesto podnaćelnika, došlo je, kako je poznato do krize. Dvije godine se gradsko zastupstvo nije sastalo. Danas pak su, osim već položenih muslimanskih mandata, svoje položili i hrv. zastupnici, te predstoji razputst gradskog zastupstva. Pošto su mnogi zastupnici izjavili, da se neće dati birati po starome gradskom statutu, to je sigurno, da će vlasti komisar upravljati, dok sabor ne prihvati novi statut.

ss. Turski konzulat u Sarajevu. Od našeg sarajevskog dopisnika: Turska je vlasta bila zatražila od austro-ugarske, da joj dozvoli ustanoviti tri svoje konzulata u Herceg-Bosni, i u Sarajevu, Mostaru i Banjaluci. Međutim je austrougarska vlasta pristala samo na sarajevski konzulat, koji će se ustanoviti. Kao konzul je imenovan Kadrybeg, dosadanji konzul u Konstantinu u Rumunjskoj. Njemu će doskojiti dodeljen i konzularni tajnik, koji će stići sa svim ostalim osobljem.

ss. Političke vesti. Proslava kraljevog 80. rođendana. Za 80. kraljevog rođendana sprema se u štujući interna gratulacija, svečanost ciele kraljevske porodice. Priestolonaslednik Franjo Ferdinand pozdraviti će kralja i čestitati mu u imu ciele kraljevske obitelji. Vrhovni mještar dvorskog priestolonaslednikov bar. Rumers stigao je već u Ischl, da spremi sve, što je za tu svečanost nužno. Na taj obiteljski slavi sudjelovali će 70 članova vladarske kuće, koji će kralju na 18. kolovoza u jutro, kad će sastaviti počima, čestitati najprije u grupama po redu rodbinskih stepena, a nakon toga svi skupno na čelu s priestolonaslednikom. — Prema jednom brzaju iz Berlina neće u Beč na čestitanje k 80. kraljevom rođendanu doći samo car Vilim, nego i zajedno s njime i carica Augusta Viktorija, da se učestvuje i sada u samom parobrodu.

ss. Mlada misa. Sutra će u stolnici Bazilici u 9 sati jutrom prikazati Svetišnjemu prvu nekrnu žrtvi mladomisniku dan Niku Rodin iz Privčić-Luke. Zbog nesreće, koja ga je zadesila nazad nekoliko dana uslijed nenadane smrti očeve, očitati će tihu sv. misu. Mladomisniku a inje-govoj udovi majci, dobroj starici, naše najsrđačnije čestitke.

ss. Sajam. U ponedjeljak, utorak i sriedu bilo je vrlo živo u gradu. Svetišta iz okoline obilato. Svudje vrva i veselje djece. Šibenska glazba je sve tri večeri svirala.

ss. Za spužvarski i koraljski obrt. Ovih dana nadučitelj Belamaric bio je u Splitu, da se sa ravnateljem umjetničke škole g. Kamilom Tončićem sporazumi u svemu za podignuće spužvarskog i koraljskog obrta na stepen dočaće industrije. Sporazum je postignut, a sad se čeka odluka ministarstva. Nade su dobre a zauzetnost g. Tončića i našeg vrlog zastupnika dr. Dulibića, kojemu se ima zahvaliti, da je stvar dobro upućena, jamči, da ćemo u ovom uspieti i tako izpuniti davnu želju Krkljanaca i Zlatarjanina.

ss. Ratne pomorske vježbe. Između dana 26. i 27. t. m. cijelokupna ljetna eskadra pod zapovjedništvom podmorodvora Hansa, izvajala je vrlo živu u gradu. Svetišta iz okoline obilato. Svudje vrva i veselje djece. Šibenska glazba je sve tri večeri svirala.

nog materijala. Uapšenik je odveden na Cetinje i izručen oblastima.

Bugarski car na Cetinju. Sa Cetinju javljava, da će prigodom jubilejskih svečanosti ka knjazi Nikolici doći i bugarski car Ferdinand.

ss. Odpor Finske. Finski listovi nepristnosti pozivaju Fince, da se odupru svim sredstvima provedbi zakona, nameñutih iz Rusije. Radikalni listovi zagovaraju, da se ustroji narodni konvent za obranu domovine.

ss. Autonomija Irske i Škotske. U Londonu je odlučeno, da se imade izraditi „home rule“ o autonomiji Irske, a s vremenom bi se isto uradilo, i za Škotsku.

Iz hrvatskih zemalja.

Povlake Žerajiceve afere. „Hrvatski Dnevnik“ javlja, da su na zahtjev bosanske vlade izvedene premetačine u dvama dječkim srpskim državljima bečkim, koja su pod sumnjom da su bila u savezu sa atentatom na Varešanina.

Kradja dinamita u Bakru. Ravnateljstvo bakarske tvornice cementa prijavilo je riečkom darstvatu, da je iz tvorničkog sklađista ukrađeno 100 klg. dinamita u dva sanduka. Poveđena je velika iztraga.

Talijanaši napali na Hrvate u Puli. U večer u pondjeljak napali su talijanici u Pušnjaku tri mlađadića Hrvata i to Franolića iz Punta, Dobrinu i Mikca iz Zagreba. Policija je uapsila devet osoba, od kojih je jedan pridržana u zatvoru. „Piccolo“ ne javlja, da je to Hrvat, što bi sigurno učinio, da je. Po mršavom izvještaju tuga lista vidi se, da su Talijanici opet htjeli da izkazuju svoju „djedovsku kulturu.“

Hrvatski tamburaši pred sultandom. Tamburaši zbor hrvatskih džaka iz Osike pod vodstvom abiturnita Zlatka Hafnera, stigao je dne 20. o. mj. u Carigrad, te je 21. o. mj. koncertirao pred sultandom, koji ga je bogato nagradio. Dne 22. priredili su osječki džaci veliki koncerat, koji je vrlo lijepo uspio.

Iz grada i okolice.

Novi savjetnici. Ministar pravde imenovan je u Dalmaciju deset sudskih savjetnika, među njima naše odlične prijatelje narod. zastupnika dr. Antu Dulibiću za Šibenik, a dr. Dubokovića za Split. Čestitamo!

ss. Šibenska glazba svirati će u nedjelju dne 31. srpnja u 7 i pol poslije početne izpred biskupe palače u počast Nj. presv. pragospodina dr. Vicku Puljiću nadbiskupu u oči njegova polazka iz Šibenika, po sličecem razpoloženju: 1. Koračnica „Pozdrav iz Bosne“ Ed. Wagner. 2. Ouverture „Ciganke“ Balfe. 3. Fantazija iz op. „Lohengrin“, R. Wagner. 4. Vienac iz op. „Troubadour“, J. Verdi. 5. Koračnica, E. Stole.

Izlet u Filip-Jakov. Hrvatski Sokol u Šibeniku, priredjene dne 7. kolovoza sa parobodom „Ne-re-tov“ izlet u Filip - Jakov prigodom sletja župe „Ban Pa-ližna“ i prvog izstupa Hrv. Sokola u Filip-Jakovu. Izletu sudjeluje „Šibenska glazba“. Polazak iz Šibenika u 7 sati prije podne, povratak u Šibenik u 10 sati poslije podne, Cijene tamo i amo za osobu 3 K, a za izvrišujuće članove 2. Djeca plaćaju 1 K. Vozne karte će se dobiti u knjižari L. Grmanić i na dan izleta na samom parobrodu.

ss. Mlada misa. Sutra će u stolnici Bazilici u 9 sati jutrom prikazati Svetišnjemu prvu nekrnu žrtvi mladomisniku dan Niku Rodin iz Privčić-Luke. Zbog nesreće, koja ga je zadesila nazad nekoliko dana uslijed nenadane smrti očeve, očitati će tihu sv. misu. Mladomisniku a inje-govoj udovi majci, dobroj starici, naše najsrđačnije čestitke.

ss. Sajam. U ponedjeljak, utorak i sriedu bilo je vrlo živo u gradu. Svetišta iz okoline obilato. Svudje vrva i veselje djece. Šibenska glazba je sve tri večeri svirala.

ss. Za spužvarski i koraljski obrt. Ovih dana nadučitelj Belamaric bio je u Splitu, da se sa ravnateljem umjetničke škole g. Kamilom Tončićem sporazumi u svemu za podignuće spužvarskog i koraljskog obrta na stepen dočaće industrije. Sporazum je postignut, a sad se čeka odluka ministarstva. Nade su dobre a zauzetnost g. Tončića i našeg vrlog vrlog zastupnika dr. Dulibića, kojemu se ima zahvaliti, da je stvar dobro upućena, jamči, da ćemo u ovom uspieti i tako izpuniti davnu želju Želju Krkljanaca i Zlatarjanina.

ss. Ratne pomorske vježbe. Između dana 26. i 27. t. m. cijelokupna ljetna eskadra pod zapovjedništvom podmorodvora Hansa, izvajala je vrlo živu u gradu. Svetišta iz okoline obilato. Svudje vrva i veselje djece. Šibenska glazba je sve do 2 sata u noći. Za ovim je brodovje odplovilo put Grizu,

Dinamitardi. Dinamitardi pod vodopadom Krke neće još da se opameti. Nema dana da se tamo ne baca dinamit i da se tim riba ubija. Sve nastojanje oružnika s Konjevrat u pomeranske straže, da se ovim barbarima i zlikovcima stane na kraj, ostaje bezuspješno. Hoće li liga likada dobiti?

Izdale nade. Ove godine u početku izgledalo je, kao da će biti obilna po cijeloj pokrajini bila na kopnu bilo na moru. More je sasna izdalо, tako da ribari odavna nemape, Vinograde je u obče uništila filoksera i peronspora, tako da će u mnogim predjelima biti berba neznačna. Jećani će se pože, ali nije dobio prihod, kao što je bila nade. S nastačne kiše u svibnju zrna su ostala prazna. Nade za kurukur u duhanu su dobre, ali im se hoće još bar jedna obilna kiša.

Pobijanje crva. Pobijanje grozdova crva (Tohtix ambikkula) mora da započne u obče, jer ga je ove godine toliko, da je natio ogromne štete u nekim predjelima. Sad je zgodje, da se prebušeno zrno triebi i u njemu crv ubije, ako ne čemo da dođaste godine od jednoga izleže ih se za 300.

Izvoz drvilja. Prekučer je prispio u našu luku talijanski parobrod „Casiopea“, da krca drva i celulozu iz skladišta Steinbeiss.

Pokrajinske vesti.

Gdje su školske knjige? (Vrbovska na Hvaru). Slučajno smo doznali da naša občina na godinu izdaje stanovitu svotu za nabavu knjiga, zadačnica, pisanača, risanaka i ostalo siromašno dječje našte pučke škole. Pohvalno je od občine, da se i za to brine u koliko može, jer valja nam priznati izvanrednih prihoda nema, a potrebe kroz dugu godinu dana velike su. Pokudno je pako, te ne nahodimo dovoljno rječi da ožiglošemo, što od te svote djeca nemaju koristi, jer im n' ove godine nije ništa nabavljeno. Jer su to novci našim krvavim žujevima stečeni, punim pravom pitamo: tko prima od občine tu svotu? Što će ove godine nabavljivo? Sto se komu dolazi? U što su novci potrošeni mi neznamo, ali doznati moramo, te ogorčeni molimo nadječe faktore, da stvar na čisto privredu, a u budućem stanu na put siljnim zloupobarama. Bude li tko i ovo nastojao zabašutiti, kao po običaju, poručujemo mu, da čemo ga bez ikakova obzira na posljedice iznenaditi.

Zamaljsko gosp. viče javlja, nam, da je odlučilo, da će pogodnosti pri nabavi gospodarskih potrebitina uživati samo članovi kotori, gospod. zadruga. Molbe za popust imadu se poslati do utačenoga roka, inače se neće uvažiti. Kot. gosp. zadruge će to objaviti članovima, e da ista uzmogne viče prosliditi skupni izraz molba. U tu svrhu će pojedina kot. gosp. zadruga u svakom selu imenovati svog povjerenika. Na temelju ovih izkaza viče će sastaviti zajednički izraz, po kojemu će se podpore porazdeliti. Popusti se neće više javljati, nego će oni ovisiti o prijavljenim kolonima.

Viest o glavnem gradu Dalmacije. Postužbeni bečki list „Fremdenblatt“ oprovrjava odlučno sve vesti, koje se odnose na to, da se kanilo podiže u Splitskom na glavni grad Dalmacije.

Umirovljene podadmirala Zieglera. List za naredbe odseka ratne mornarice pružio je, da dosadanji poglavica pomorske tehničkog odjeljenja u Puli, podadmiral Ziegler ide u mir. Tom prigodom biti će mu izraženo kraljevo priznanje. Ziegler je po rodu Dalmatinac. Mjesec studenog 1909. je imenovan podadmiralom. On je stupio u službu g. 1870. te sad navršava 40 godina službe. Star je 58 godina.

Knjževnost i prosvjeta.

Jedno proročanstvo.*

Veliki svećenik novog liberalno-demokratsko-napredjačkog zakona: poglavica Sinedrija, Dr. Sm. sazvavši na sastanku, prošloga Svibnja u Splitu, Pisce i Parize, Sedujeće i Esene, Heroldiane i Pitavote, to jest sve sile razvratnih antiklerikalnih stranaka, ne izključiv ni neke od koljena Aronova, te sprajteljivi ih među sobom: *et facti sunt amici Herodes et Pilatus in ipsa die: nam antea inimici erant ad invicem, postea que, na zadovoljstvu svojoj ambiciji, sve ono, što on sma, nit u snu nije predviđao.*

I odsada unapred borba proti Nazarenu, naime proti Crkvi, Svećenstvu i proti Vjeri našeg dobrog puka, ne će biti samo isključivo djelo demokrata-naprednika, već biti će također ugovorenu dužnost hrv. stranke i Dubrovačkih disidenta, usled saveza, što ga oklopje sa Splitskim tribunom, koji je izasao iz glave Minervine po tri košule, što predstavljaju protutjersko, razvratnost i nepatriotizam.

Odsada unapred borba proti Nazarenu, naime proti Crkvi, Svećenstvu i proti Vjeri našeg dobrog puka, ne će biti samo isključivo djelo demokrata-naprednika, već biti će također ugovorenu dužnost hrv. stranke i Dubrovačkih disidenta, usled saveza, što ga oklopje sa Splitskim tribunom, koji je izasao iz glave Minervine po tri košule, što predstavljaju protutjersko, razvratnost i nepatriotizam.

Nepamatna čejadi, o čejadi skvilibirana u mentalnim mocima i u kucajuu srca... mislite li možda, da

* Od uglednog svećenika. Opaz. Ured.

čes nas prestrašiti vaš rat do istrage, proti našim katoličko-patriotičnim idejama?

Svakako treba konstatovati, da će Sinedrij, to jest koalitane sile triju razvratnih stranaka, koje imaju za organe „Slobodu“, „Narodni List“ i „Crvenu Hrvatsku“, razviti unapred sve više svoj program progostava proti klerikalizmu, (čitaj proti crkvi, katolicizmu) onaj program, što ga natrag šesdeset godina, (daleko mnogo prije nego se razvila nad našom blednom pokrajinskom epoeji, sa današnjeg liberalnog blaženstva) predviđao jedan odabranim, gledi budućeg djelovanja protuklerikalnih sekta, i opisao, do u najmanje tančine. Ovaj program, što je stigao, na žalost, i do naših dječavinskih strana, bi načinjen od mons. Rendu, biskupa grada Anney u Francuskoj, godine 1850., s jednim njegovim pastuirskim listom, u danas u razmaku od 60 godina, može ga se s pravom nazvati faktom, što se zbraja pred našim očima. Mi ga predlažemo na ozbiljno razmijšljanje svećenstvu u dušobrižnoj službi, svećenstvu zabavljenom javnim občavanjem i jošter svećenstvu, koje ureduje novine liberalnih tendencija.

„Postoji jedna karta, — tako je piso mons. Rendu — diktrirana od francuzske uroje, čije se glavne članke, — sad jednoga po jednoga, sad u debljinu blokovinu — nastoju, Jutavuči i izopćavajući, uvući tokiko u „zakonodavstvo evropskih naroda, koliko u pameti liberalne pojedinosti mjestu“. Dobro je upoznati ovu podzemnu reprezentaciju ljudskih duša i domovine, začetu i skupljenu u tajnim društvinama, hoteli time „oteti“ kršćanima dvije drogačene slobode: slobodu naime da se mogu brinuti za spas duše, i slobodu da postignu domovini, pomoći vjeće i obsluživanja vjerskih dužnosti, ono mjesto što joj patri tradiciji i po pravu.“ (Uzviše riječi, odsake se vidi, kako ne može biti dobrim „rođodjubom, niti vjeće.)

„Ovi sekarići utlujuvaju svakome u glavu, riečju i štampon, slediće pravila:

1. „Držati Božjeg službenika u robstvu, a kad se on bude tražiti na svoje verige, odgovoriti mu da takva mora biti za njega sloboda.“ Dajte slobodu hereticima, „žudjima, bezbosima, ali patz dobro, da ne bi uživali ni svećenici, ni vjerni kršćani.“ (Nije li ovo na dnevnom redu i kod nas po gradovima i varošima, sa većim ili manjim uspijehom?)

2. „Smetajte, dokle vam moguće, svećeničkom djelovanju, i nastoje odaleći svećenika od puka, za da „mi on ne bude prijetnjem, braniteljem, oslonom.“ (Ne pokušava li se slično i među nama, barem se klevenata, učiniti opakom štampom?)

3. „Ne dopustiti da Javne Dobrotvornosti iako od svećenika ustanovljene, ostane pod upravom nje-govim, da tako ne bude mogao doći u doticaj sa „siromasima, čiji je pouzdan savjetnik i utješitelj.“ (između ostalih, evo jednog primjera: u nekom mjestu nekoliko antiklerikalnih mudracu nametnuto se Občinskom Vjeću, da ne dade glas, prigodom obnove povjerenstva Javne Dobrotvornosti, osobama, koji su blizi župnika, i uspiješe.)

4. „Da unistite upliv klera, otmite mu dobra, koja ga čine neodvisnim: dovedite ga na plaču državnog činovnika, ili na položaj najmenika. Odaleći ga iz „Viča raznih skupština, iz administracije, iz službi“, da tako spadne na stanje Parije. Staviti pod skrbništvo sve što mu pripada: uradite da bude stranic dopisnik u prestiteriju, u grobistu, i po mogućnosti, u samoj crkvi.“ (Posušu, u većoj ili manjoj mjeri, ove se obitaju. Što tiči grobista, nastoje se u jednom mjestu da ga se oduzeče crkvi i dade obični, jer se nekičini, — pošto crkva ima jurisdikciju nad njime, — i grobiste klerikalno.)

5. „Odaleći ga od djece, otjerajte iz pučkih škola, jačirajte obuku, tako da mu bude zabranjen pristup. (Naši se naprednici i dr. Machado u saboru državno ovog članka.)

6. „Od straha da ne bude prečest svećenik go-vori puku s olтарa, smanjiti broj blagdanad: nastoje da se svake nedjele drže izleti, sastanci, kazališne, predstave, banke, zabave i radnje, što odaleće od „evangelijegoskog moralu; i recite da radnja posvjećuje blagdane bolje nego misa i molitve. Umožiti narodne blagdane ili poganske, bilo koje vrsti, da tako padnu u „zaborav krišćanske svećanosti.“ (Ovo se izvršuje u velikom svetu, a kod nas su još pia desideria antiklerikalica, koja čekaju oživotvorenu u nedalekoj budućnosti.)

7. „Nastojte svim silama da sijete mržnju medju svećenikom i svećenicom, medju svećenikom i biskupom, medju biskupom i Papom. Pokusajte razkriniti vezove crkvene hierarhije. Gledajte, da dobijete pravo imenovanja na crkvene službe, odgajajte svećenika u sjem-nistima, ako vam uspije, i da uvedete tamo za profesore „učitelje vašeg mišljenja.“ (Ova takтика uspijeva i kod nas gdje više, gdje manje.)

8. „Pobjajte celitet, zatvorite samostane, ojerajte iz njih redovnike, zaplijenite im imanje, i osimrasene, išlište ih gradjanskih prava: Klevečite ih po novinama, a dočim ih opipljenjim pogrijevite, vičite glasno, da „su oni demoralizatori i lopaci. Ne će vam svrši vjerovati, Ništa zato. Oni koji će vam vjerovati dostatni su da umišljaju svećenike, a po tom crkvu.“ (Svako znaće, da se ovo ovršuje kod t. zv. civilizovanih naroda stare grčinice, koja se zove Europa. „Sloboda“ pok. Splitskog tribuna nenadnkrijiva je učiteljica u klevečanju i očnjavanju.)

Točno i progresivno oživotvorene ovog prorokačkog navještenja, što ga obavio nazad 60 godina glasoviti biskup od Amence i komendirao u ovim novim pravila, mi smo već vidili, kako se podignuo izvrsni u velikom svjetu... a na žalost djelomično i u našoj pokrajini. A lipak ima nekih, koji ne će da ovo vide niti čuju: a lipak ima nekih, koji se prilagođuju donapokon tome da shide, u njihovom zastornom djelovanju, na-prednjačke liberalne, osobito u Splitu; nove pogane, pogonjelične išusove, njegove crkve i njegovih službenika, koji izgubili vjeru u Bogu, nemaju blagavni ni za svoju hrvatsku domovinu, te i njoj dušmanski izdavaju. Dā, oni su izdajice njezinih interesa, njezinih prava, njezinje političke neodvisnosti. Njihova je stranka jedino strana ambičije i tribusa.

Eto: dih nereda i za već se uvukao u našu pokrajini, osobito usled najnovije vjersko-političke konstelacije, učinovareno u Splitu. Zar se varamo, kad većimo, da ćemo doskočiti na žrtvama vještice obnovi našeg prejtravnog optimizma, ako se svijetlosti Bogu živčeg — do stozanstvenici, kanonici, župnici i prosti svećenici, koliko god imade u pokrajini ne sklopimo, organizacijama, u jaku falangu, za da uz-

mognemo, viribus unitis, sa unapred ustanojenim akcionim programom, pobijati neprijatelju Božjeg? Po-gaženi interesni Božji i domovinski, pozivaju nas na uspjeh, da rad i na djelotvornoj skupici. Poziv Kaštelanskih svećenika od 21 lipnja t. g. dožazi u zgodan čas. Oživotvorimo ga oimah posvuda.

Svetovnički dio pokrajinskih sila, što je ostan zdrav u notoru, radiće s nama zajedno i tada u borbzi za Božja i domovinu, oni isti, koji misle da će za uvjeć oboriti ono što u Gambetovom jeziku zove klerikalizam, nači će nenađano pred sobom vjeru rimokatoličku i patriotskim starim Hrvatima — predsjednik Župančiću. — Napokon moraći se optovati sa Napoleonom I: ja suis fatigué; trudi smo boriti se protiv Crkvi, protiv svećenstvu, protiv kolonizaciju i protiv vještine.

Stampa koalitanih naprednjaka, osobito sada iz kompromisa, siplje svom silom tvrdi, pogre, poruke proti nama i zv. klerikalizmu. A znate li zašto? Jer smo, hvata Bogu, proti njeginoj kretinstvu.

Ovo vriedi za same naprednjake, čije se prikazati mudrim vrednjaju.

„Hoc illis dictum est, qui stultitia naucentur.
Et ut putent sapere, coelum vituperant.“

F. d.

Narodno Gospodarstvo.

Uputa za osnivanje i vodjenje zadruga za proizvodjanje ulja.

Nakladom tiskarnice Schönfeld et Co. izašla je pod gorjnjim naslovom knjižica po naredbi ministarstva poljodjelstva a sudjelovanjem c. k. konzulenta F. Artmana na 26 stranica.

Kod nas će ovo djelo blagodarno djelovati, pošto je maslina, od kojeg se proizvadja ulje, jedno od glavnih grana naše privrede.

Djelo je razdijeljeno u 8 poglavija:

1. **Obćeniti naputci pri osnivanju uljaških zadruga.** Ovdje je u krakio opisana uputa, te poglavito preporuka narodu, da ne diže u spomenuto svrhu zgrade i kupuje skupe strojeve, samo da svjet kaže: „I ovo mjesto ima zadrugu“, ako nije prije proučio stanje svojih maslinica. Izaknuto je kako se pri ovom podhvatu ima štetiti i što manje dugova praviti, da ne bude obtećena zadruga, dočim da se uljarica ima podići u vlastitim trudom i novcem, tako da član bude u stanju shvatiti važnost ove ustanove i time bude ponukan na što bolje i racionalnije gojenje maslina; ovim dakle ne samo da se ne podiže uljarstvo nego i njemu užko spojeno maslinarstvo.

2. **Pravilnik uljaške zadruge** u kojem se nalazi pitanje poslovanja sa svojim razjašnjavanjem u poglaviju.

3. S 13 što je zasluzno ozbiljno prončavanja, jer očituje procjenjivanje maslina i davanje preduprava. U ovoj je tački naglašeno, da se temeljna vrijednost je tački postaviti niže od stvarne vrijednosti, pošto se unaprijed ne može znati kakove će cene biti ulja, a potrogo do kada je zadruga zadužena, jer se u ovom slučaju mora godina zaključiti sa čistim dobitkom u svrhu izplaćenja spomenutih dugova, a do tih i predavatelji maslina prve vrste dobivaju kao naknadnu izplatu 20 postotaka od temeljne vrijednosti. Nadalje sa primjerom je prikazano procjenjivanje maslina i proračunavanje preduprava. Ovo je zaista veoma važna tačka, koja znači udždržiti i uspješni propast zadruge.

U posebnim poglavljima razjašnjeno su još slijedeća pitanja: Naputak za ustanovljanje poslovnog reda, za smještenje mlina, kako treba sastaviti podnesak na vlastu za postignuće podpore. Uzorak plana finansiranja, te osnova uljarnice za proizvodnju oko 800 kvintala ulja u 60 dana radeći dnevno 20 sati.

U ostalom ova je knjižica napisana tako, da je svak može doslovce shvatiti i u njoj naći sve podatke o ustrojstvu zadruge, što će veoma dobro doći interesovanim krugovima, te ju toplo preporučamo.

Naše brzojavke.

Kriza u Banovini.

Budimpešta, 30. srpnja. — Jučer se je obdržalo ministarsko sjeće, kojemu je prisustvovao i ban dr. Tomašić. Razpravljalo se je o pitanju ličke željeznicne. Grof Khuven je tom zgodom priopćio zaključak koalicije, koji je poprimljen bio na zadnjoj sjednici.

Zagreb, 30. srpnja. — Doznaće se, da začinjajući koaliciju, koji je odgovoran poruci banovu, sadržava posredni predlog, da naime između koalicije i bana, uslijeđe njegove neprihvaćene ostavke, ne postoji obvezni, nego da se pristupi novim pregovorima.

Zagreb, 30. srpnja. — Ban dr. Tomašić priopćio je u Zagreb. On će povezti nove pregovore sa koalicijom.

Odkazane carske vježbe.

Beč, 30. srpnja. — Radi bolesti slike i otkazane su velike carske vježbe.

Austrija i posjet kralja Petra knjazu Nikoli.

Beč, 30. srpnja. — U stvari posjeta srpskog kralja Petra crnogorskog knjazu Nikoli prigodom

njegovog jubileja, nastupila je još jedna zapreka. Jayavlja se naime, da Austrija nije nikako sklonila, da do toga posjetia dođe.

Prelom između Vatikana i Španjolske.

Rim, 30. srpnja. — Prijeti, da će između Vatikana i Španjolske doći do podpuno preloma radi zadnje papine enciklike i radi liberalnog kursa, koji je u Španjolsku unio ministar predsjednik Canalejas.

Generalni štrajk u Barceloni.

Barcelona, 30. srpnja. — Ovdje vlada velika uzbudjenost radi zadnjih događaja u Španjolskoj, kada i radi atentata na Maura, bivšeg konzervativnog ministra. Usled tog predstoji generalni štrajk, koji bi imao početni u kolovozu.

Engležka i Tibet.

London, 30. srpnja. — Engležka vojska u Indiji maršira prema Tibetu te namjerava ući u nj.

Uhvaćen Žerajidov ortak.

Podgorica, 30. srpnja. — Ovdje je uhapsen neki Vujačkić. Njega tereti sumnja, da je bio ortak Žerajidu, kojeg je izveo atentat na Varcenjanin.

Prolom oblasti.

Imotski, 30. srpnja. — Prolom oblasti što je diktator nad pogromom u crno zavičaju siromašne seljake Šibenske. Što nerodica ostavlja, to krupa i povodanji unijili. Šteta neizmjerna, bježda strašna. Prikazimo se vlasti za pomoć. Imotski.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.).

Vlastnik, izdavatelj i odgovorni urednik Josip Drezga.

Javna zahvala.

P. N. Gospodi, koja su nam prigodom smrti neprežaljene kćeri

NILE

izkazali svoje sačešće, izražavajući zahvalu i vječitu harnost

Tona i Saturn Bašković

Makarska, 23. 7. 1910.

„NUISOL“

od Bergman-a i drug. u Tešnju n. L. jest i ostaje prije kap. i posle za čudo nedostizivo sredstvo za bojadisanje kose i brade.

Na zalihi se nalazi plava, smedja i crna boja. Jedna boca stoji K 250 u drogueriji Vinča Vučića u Šibeniku.

Prodaje se jedan konj od četiri godine sa 2 komačom kao i nova solidačna kočija, koja se može upotrebiti za jednog i dva konja. Daljnje upute dobivaju se u Upravi našeg lista.

Prodaje se jedan konj

od četiri godine sa 2 komačom kao i nova solidačna kočija, koja se može upotrebiti za jednog i dva konja. Daljnje upute dobivaju se u Upravi našeg lista.

Kupujem već rabljeni glasovir!

Ponude slati na: M. Melichar, kapelnik Šibenske glazbe.

Velika zlatarija

Gjuro Plančić Starigrad

Područnica: Vis-Velaluka.

Prodaje svakovrstni zlatni i srebrni predmeti.

Najfinije švicarske dobnike.

Cene umjerene bez utakmice.

Priznanice na pretek.

30.VII.

**TVORNICA
PAPIRNATIH
VREĆICA**
Cast mi je javliti pa n. občinstvu, da sam objavljenu tvornicom papirnatih vrećica za trgovacu potraživatelju, te je podpuno prema zahtjeva-uredio, time sam u stanju u najkratće vreme najveću koljenu vrećicu izraditi. Vrećice izradjuju se u svim veličinama, i u svim bojama. Pošto je ovo u nas prvo i jedino domaće poduzeće ovakove vrste, nadamo se za stalno, da će mi gg. potrošaci povjeriti svoju cijenjenu narudbu, koje će u podpunom redu i najsvestrnije izvršene biti.

Sa veleštovanjem

**ANTE ZORIĆ
ŠIBENIK.**

Smrt

muhama!

„Äroplan“
upriličena sprava sa medom
hvata sve muhe.
Komad stoji 10 filira.
Dobiva se u farmaciji: Carlo Ruggeri.

Prva parna tvornica za bojadisanje, pranje i kemičko čišćenje odjeće na suho.
M. DOMIĆA
Split, br. 355.
Primaj se odjela za kemičko čišćenje kao: oblačna, urešina, za šetnju, kazalište i plesove; Osim toga: zastore, prostrete, rukavice od kože itd., razumije se sve u cijeličnoj cijestini sa povijesnim strojem „Universal“. Isto tako parno bojadisanje gora navedenih predmeta.

Preporuča se svakome ovo zgodno i korisno poduzetje, za Šibenik prima i predaje:

JULIO RAGANZINI
Glavni učitelj

Važno za svakoga!
Gustav Marko
Trst
Centrala: Via Giulia, br. 20.
Telefon br. 1930.
Veliko izbor predmeta za ljekarne, drogerije, porculansko i zemljano sudje, ocakline, staklarije, svjetiljke itd.
Velike količine naročitih tvari ocaklini, porculani.
Cijene unjerenje koje se ne boje utakmice.
Na zahtjev šalju se cjenici badava.
Dopravljivanje u hrvatsku jeziku i slijed.

Pomenuta tvrdka, jedina svoje vrsti u Trstu, preporučuje se svim našim trgovcima.

Nikad više!

ne promjenjujući sapun, od kada Bergmannov „Steckenpferd Liffenseife“ (zasmični znak Konj na polici) od Bergmann-a i drug. u Tečiju na Labi upotrebljujem, jer je taj sapun najpliviviji ed. svih medicinalnih sapuna proti kožnoj bolesti (sunčane rijege), kao i za posjećujući stoji 80 filter, a dobiva se u svim ljekarnama, u mjestu njegova izradnika, u Šibeniku, u ulici Galati br. 14.

P. n. občinstvo!

Častim se obvezaniti slavno občinstvo, da će se u pondeljak dne 25. tek. otvoriti novi dučan sa prostorijama u prizemlju kuće Bontemo, ulica sv. Ivana na ugлу Zelenog trga. U istomu će se na malo prodavati

Staklarija, sitničarske robe, ocaklina i t. d.

uz najniže cene, koje su nad svakom konkurenjom. Dučan će osim toga biti obskrbljen svim stvarima, koje moderni dučan mora imati na raspolaganju p. n. občinstvu.

Stanam da će moći udovoljiti zahtjevima, ioli naručenjima koli nabavama

p. n. občinstva.

Stalno da će moći udovoljiti zahtjevima, ioli naručenjima koli nabavama

bilježim se, odani.

Rikard Vučenović

upravitelj

Dobrovoljno 8. u 10. u 12. u 14. u 16. u 18. u 20. u 22. u 24. u 26. u 28. u 30. u 32. u 34. u 36. u 38. u 40. u 42. u 44. u 46. u 48. u 50. u 52. u 54. u 56. u 58. u 60. u 62. u 64. u 66. u 68. u 70. u 72. u 74. u 76. u 78. u 80. u 82. u 84. u 86. u 88. u 90. u 92. u 94. u 96. u 98. u 100. u 102. u 104. u 106. u 108. u 110. u 112. u 114. u 116. u 118. u 120. u 122. u 124. u 126. u 128. u 130. u 132. u 134. u 136. u 138. u 140. u 142. u 144. u 146. u 148. u 150. u 152. u 154. u 156. u 158. u 160. u 162. u 164. u 166. u 168. u 170. u 172. u 174. u 176. u 178. u 180. u 182. u 184. u 186. u 188. u 190. u 192. u 194. u 196. u 198. u 200. u 202. u 204. u 206. u 208. u 210. u 212. u 214. u 216. u 218. u 220. u 222. u 224. u 226. u 228. u 230. u 232. u 234. u 236. u 238. u 240. u 242. u 244. u 246. u 248. u 250. u 252. u 254. u 256. u 258. u 260. u 262. u 264. u 266. u 268. u 270. u 272. u 274. u 276. u 278. u 280. u 282. u 284. u 286. u 288. u 290. u 292. u 294. u 296. u 298. u 300. u 302. u 304. u 306. u 308. u 310. u 312. u 314. u 316. u 318. u 320. u 322. u 324. u 326. u 328. u 330. u 332. u 334. u 336. u 338. u 340. u 342. u 344. u 346. u 348. u 350. u 352. u 354. u 356. u 358. u 360. u 362. u 364. u 366. u 368. u 370. u 372. u 374. u 376. u 378. u 380. u 382. u 384. u 386. u 388. u 390. u 392. u 394. u 396. u 398. u 400. u 402. u 404. u 406. u 408. u 410. u 412. u 414. u 416. u 418. u 420. u 422. u 424. u 426. u 428. u 430. u 432. u 434. u 436. u 438. u 440. u 442. u 444. u 446. u 448. u 450. u 452. u 454. u 456. u 458. u 460. u 462. u 464. u 466. u 468. u 470. u 472. u 474. u 476. u 478. u 480. u 482. u 484. u 486. u 488. u 490. u 492. u 494. u 496. u 498. u 500. u 502. u 504. u 506. u 508. u 510. u 512. u 514. u 516. u 518. u 520. u 522. u 524. u 526. u 528. u 530. u 532. u 534. u 536. u 538. u 540. u 542. u 544. u 546. u 548. u 550. u 552. u 554. u 556. u 558. u 560. u 562. u 564. u 566. u 568. u 570. u 572. u 574. u 576. u 578. u 580. u 582. u 584. u 586. u 588. u 590. u 592. u 594. u 596. u 598. u 600. u 602. u 604. u 606. u 608. u 610. u 612. u 614. u 616. u 618. u 620. u 622. u 624. u 626. u 628. u 630. u 632. u 634. u 636. u 638. u 640. u 642. u 644. u 646. u 648. u 650. u 652. u 654. u 656. u 658. u 660. u 662. u 664. u 666. u 668. u 670. u 672. u 674. u 676. u 678. u 680. u 682. u 684. u 686. u 688. u 690. u 692. u 694. u 696. u 698. u 700. u 702. u 704. u 706. u 708. u 710. u 712. u 714. u 716. u 718. u 720. u 722. u 724. u 726. u 728. u 730. u 732. u 734. u 736. u 738. u 740. u 742. u 744. u 746. u 748. u 750. u 752. u 754. u 756. u 758. u 760. u 762. u 764. u 766. u 768. u 770. u 772. u 774. u 776. u 778. u 780. u 782. u 784. u 786. u 788. u 790. u 792. u 794. u 796. u 798. u 800. u 802. u 804. u 806. u 808. u 810. u 812. u 814. u 816. u 818. u 820. u 822. u 824. u 826. u 828. u 830. u 832. u 834. u 836. u 838. u 840. u 842. u 844. u 846. u 848. u 850. u 852. u 854. u 856. u 858. u 860. u 862. u 864. u 866. u 868. u 870. u 872. u 874. u 876. u 878. u 880. u 882. u 884. u 886. u 888. u 890. u 892. u 894. u 896. u 898. u 900. u 902. u 904. u 906. u 908. u 910. u 912. u 914. u 916. u 918. u 920. u 922. u 924. u 926. u 928. u 930. u 932. u 934. u 936. u 938. u 940. u 942. u 944. u 946. u 948. u 950. u 952. u 954. u 956. u 958. u 960. u 962. u 964. u 966. u 968. u 970. u 972. u 974. u 976. u 978. u 980. u 982. u 984. u 986. u 988. u 990. u 992. u 994. u 996. u 998. u 1000. u 1002. u 1004. u 1006. u 1008. u 1010. u 1012. u 1014. u 1016. u 1018. u 1020. u 1022. u 1024. u 1026. u 1028. u 1030. u 1032. u 1034. u 1036. u 1038. u 1040. u 1042. u 1044. u 1046. u 1048. u 1050. u 1052. u 1054. u 1056. u 1058. u 1060. u 1062. u 1064. u 1066. u 1068. u 1070. u 1072. u 1074. u 1076. u 1078. u 1080. u 1082. u 1084. u 1086. u 1088. u 1090. u 1092. u 1094. u 1096. u 1098. u 1100. u 1102. u 1104. u 1106. u 1108. u 1110. u 1112. u 1114. u 1116. u 1118. u 1120. u 1122. u 1124. u 1126. u 1128. u 1130. u 1132. u 1134. u 1136. u 1138. u 1140. u 1142. u 1144. u 1146. u 1148. u 1150. u 1152. u 1154. u 1156. u 1158. u 1160. u 1162. u 1164. u 1166. u 1168. u 1170. u 1172. u 1174. u 1176. u 1178. u 1180. u 1182. u 1184. u 1186. u 1188. u 1190. u 1192. u 1194. u 1196. u 1198. u 1200. u 1202. u 1204. u 1206. u 1208. u 1210. u 1212. u 1214. u 1216. u 1218. u 1220. u 1222. u 1224. u 1226. u 1228. u 1230. u 1232. u 1234. u 1236. u 1238. u 1240. u 1242. u 1244. u 1246. u 1248. u 1250. u 1252. u 1254. u 1256. u 1258. u 1260. u 1262. u 1264. u 1266. u 1268. u 1270. u 1272. u 1274. u 1276. u 1278. u 1280. u 1282. u 1284. u 1286. u 1288. u 1290. u 1292. u 1294. u 1296. u 1298. u 1300. u 1302. u 1304. u 1306. u 1308. u 1310. u 1312. u 1314. u 1316. u 1318. u 1320. u 1322. u 1324. u 1326. u 1328. u 1330. u 1332. u 1334. u 1336. u 1338. u 1340. u 1342. u 1344. u 1346. u 1348. u 1350. u 1352. u 1354. u 1356. u 1358. u 1360. u 1362. u 1364. u 1366. u 1368. u 1370. u 1372. u 1374. u 1376. u 1378. u 1380. u 1382. u 1384. u 1386. u 1388. u 1390. u 1392. u 1394. u 1396. u 1398. u 1400. u 1402. u 1404. u 1406. u 1408. u 1410. u 1412. u 1414. u 1416. u 1418. u 1420. u 1422. u 1424. u 1426. u 1428. u 1430. u 1432. u 1434. u 1436. u 1438. u 1440. u 1442. u 1444. u 1446. u 1448. u 1450. u 1452. u 1454. u 1456. u 1458. u 1460. u 1462. u 1464. u 1466. u 1468. u 1470. u 1472. u 1474. u 1476. u 1478. u 1480. u 1482. u 1484. u 1486. u 1488. u 1490. u 1492. u 1494. u 1496. u 1498. u 1500. u 1502. u 1504. u 1506. u 1508. u 1510. u 1512. u 1514. u 1516. u 1518. u 1520. u 1522. u 1524. u 1526. u 1528. u 1530. u 1532. u 1534. u 1536. u 1538. u 1540. u 1542. u 1544. u 1546. u 1548. u 1550. u 1552. u 1554. u 1556. u 1558. u 1560. u 1562. u 1564. u 1566. u 1568. u 1570. u 1572. u 1574. u 1576. u 1578. u 1580. u 1582. u 1584. u 1586. u 1588. u 1590. u 1592. u 1594. u 1596. u 1598. u 1600. u 1602. u 1604. u 1606. u 1608. u 1610. u 1612. u 1614. u 1616. u 1618. u 1620. u 1622. u 1624. u 1626. u 1628. u 1630. u 1632. u 1634. u 1636. u 1638. u 1640. u 1642. u 1644. u 1646. u 1648. u 1650. u 1652. u 1654. u 1656. u 1658. u 1660. u 1662. u 1664. u 1666. u 1668. u 1670. u 1672. u 1674. u 1676. u 1678. u 1680. u 1682. u 1684. u 1686. u 1688. u 1690. u 1692. u 1694. u 1696. u 1698. u 1700. u 1702. u 1704. u 1706. u 1708. u 1710. u 1712. u 1714. u 1716. u 1718. u 1720. u 1722. u 1724. u 1726. u 1728. u 1730. u 1732. u 1734. u 1736. u 1738. u 1740. u 1742. u 1744. u 1746. u 1748. u 1750. u 1752. u 1754. u 1756. u 1758. u 1760. u 1762. u 1764. u 1766. u 1768. u 1770. u 1772. u 1774. u 1776. u 1778. u 1780. u 1782. u 1784. u 1786. u 1788. u 1790. u 1792. u 1794. u 1796. u 1798. u 1800. u 1802. u 1804. u 1806. u 1808. u 1810. u 1812. u 1814. u 1816. u 1818. u 1820. u 1822. u 1824. u 1826. u 1828. u 1830. u 1832. u 1834. u 1836. u 1838. u 1840. u 1842. u 1844. u 1846. u 1848. u 1850. u 1852. u 1854. u 1856. u 1858. u 1860. u 1862. u 1864. u 1866. u 1868. u 1870. u 1872. u 1874. u 1876. u 1878. u 1880. u 1882. u 1884. u 1886. u 1888. u 1890. u 1892. u 1894. u 1896. u 1898. u 1900. u 1902. u 1904. u 1906. u 1908. u 1910. u 1912. u 1914. u 1916. u 1918. u 1920. u 1922. u 1924. u 1926. u 1928. u 1930. u 1932. u 1934. u 1936. u 1938. u 1940. u 1942. u 1944. u 1946. u 1948. u 1950. u 1952. u 1954. u 1956. u 1958. u 1960. u 1962. u 1964. u 1966. u 1968. u 1970. u 1972. u 1974. u 1976. u 1978. u 1980. u 1982. u 1984. u 1986. u 1988. u 1990. u 1992. u 1994. u 1996. u 1998. u 2000. u 2002. u 2004. u 2006. u 2008. u 2010. u 2012. u 2014. u 2016. u 2018. u 2020. u 2022. u 2024. u 2026. u 2028. u 2030. u 2032. u 2034. u 2036. u 2038. u 2040. u 2042. u 2044. u 2046. u 2048. u 2050. u 2052. u 2054. u 2056. u 2058. u 2060. u 2062. u 2064. u 2066. u 2068. u 2070. u 2072. u 2074. u 2076. u 2078. u 2080. u 2082. u 2084. u 2086. u 2088. u 2090. u 2092. u 2094. u 2096. u 2098. u 2100. u 2102. u 2104. u 2106. u 2108. u 2110. u 2112. u 2114. u 2116. u 2118. u 2120. u 2122. u 2124. u 2126. u 2128. u 2130. u 2132. u 2134. u 2136. u 2138. u 2140. u 2142. u 2144. u 2146. u 2148. u 2150. u 2152. u 2154. u 2156. u 2158. u 2160. u 2162. u 2164. u 2166. u 2168. u 2170. u 2172. u 2174. u 2176. u 2178. u 2180. u 2182. u 2184. u 2186. u 2188. u 2190. u 2192. u 2194. u 2196. u 2198. u 2200. u 2202. u 2204. u 2206. u 2208. u 2210. u 2212. u 2214. u 2216. u 2218. u 2220. u 2222. u 2224. u 2226. u 2228. u 2230. u 2232. u 2234. u 2236. u 2238. u 2240. u 2242. u 2244. u 2246. u 2248. u 2250. u 2252. u 2254. u 2256. u 2258. u 2260. u 2262. u 2264. u 2266. u 2268. u 2270. u 2272. u 2274. u 2276. u 2278. u 2280. u 2282. u 2284. u 2286. u 2288. u 2290. u 2292. u 2294. u 2296. u 2298. u 2300. u 2302. u 2304. u 2306. u 2308. u 2310. u 2312. u 2314. u 2316. u 2318. u 2320. u 2322. u 2324. u 2326. u 2328. u 2330. u 2332. u 2334. u 2336. u 2338. u 2340. u 2342. u 2344. u 2346. u 2348. u 2350. u 2352. u 2354. u 2356. u 2358. u 2360. u 2362. u 2364. u 2366. u 2368. u 2370. u 2372. u 2374. u 2376. u 2378. u 2380. u 2382. u 2384. u 2386. u 2388. u 2390. u 2392. u 2394. u 2396. u 2398. u 2400. u 2402. u 2404. u 2406. u 2408. u 2410. u 2412. u 2414. u 2416. u 2418. u 2420. u 2422. u 2424. u 2426. u 2428. u 2430. u 2432. u 2434. u 2436. u 2438. u 2440. u 2442. u 2444. u 2446. u 2448. u 2450. u 2452. u 2454. u 2456. u 2458. u 2460. u 2462. u 2464. u 2466. u 2468. u 2470. u 2472. u 2474. u 2476. u 2478. u 2480. u 2482. u 2484. u 2486. u 2488. u 2490. u 2492. u 2494. u 2496. u 2498. u 2500. u 2502. u 2504. u 2506. u 2508. u 2510. u 2512. u 2514. u 2516. u 2518. u 2520. u 2522. u 2524. u 2526. u 2528. u 2530. u 2532. u 2534. u 2536. u 2538. u 2540. u 2542. u 2544. u 2546. u 2548. u 2550. u 2552. u 2554. u 2556. u 2558. u 2560. u 2562. u 2564. u 2566. u 2568. u 2570. u 2572. u 2574. u 2576. u 2578. u 2580. u 2582. u 2584. u 2586. u 2588. u 2590. u 2592. u 2594. u 2596. u 2598. u 2600. u 2602. u 2604. u 2606. u 2608. u 2610. u 2612. u 2614. u 2616. u 2618. u 2620. u 2622. u 2624. u 2626. u 2628. u 2630. u 2632. u 2634. u 2636. u 2638. u 2640. u 2642. u 2644. u 2646. u 2648. u 2650. u 2652. u 2654. u 2656. u 2658. u 2660. u 2662. u 2664. u 2666. u 2668. u 2670. u 2672. u 2674. u 2676. u 2678. u 2680. u 2682. u 2684. u 2686. u 2688. u 2690. u 2692. u 2694. u 2696. u 2698. u 2700. u 2702. u 2704. u 2706. u 2708. u 2710. u 2712. u 2714. u 2716. u 2718. u 2720. u 2722. u 2724. u 2726. u 2728. u 2730. u 2732. u 2734. u 2736. u 2738. u 2740. u 2742. u 2744. u 2746. u 2748. u 2750. u 2752. u 2754. u 2756. u 2758. u 2760. u 2762. u 2764. u 2766. u 2768. u 2770. u 2772. u 2774. u 2776. u 2778. u 2780. u 2782. u 2784. u 2786. u 2788. u 2790. u 2792. u 2794. u 2796. u 2798. u 2800. u 2802. u 2804. u 2806.